“**Jubilee Kyrgyzstan Insurance Company**” (Джубили Кыргызстан Иншуренс Компани)

Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилиги милдеттүү камсыздандыруу ЭРЕЖЕЛЕРИ

1-глава. Жалпы жоболор

1. Ушул Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу эрежелери "Автотранспорт каражаттарынын жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамында аныкталган автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу келишими боюнча (мындан ары - милдеттүү камсыздандыруу) тараптардын укуктарын жана милдеттерин ишке ашыруунун тартибин аныктайт.

2-глава. Милдеттүү камсыздандыруу келишими

2. Камсыздандыруучу милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүү үчүн камсыздоочуну Кыргыз Республикасынын аймагында милдеттүү камсыздандырууга лицензиясы бар камсыздоочулардын ичинен өз алдынча тандоого укуктуу.

3. Камсыздандыруучулар камсыздандыруу ишин камсыздандыруу ортомчулары (агенттер жана брокерлер) аркылуу жүзөгө ашырууга укуктуу.

4. Камсыздандыруу агенти - камсыздоочу менен түзүлгөн агенттик келишимдин негизинде анын атынан жана анын тапшырмасы боюнча иштеген камсыздоочунун ыйгарым укуктуу өкүлү.

5. Камсыздандыруу брокери - Кыргыз Республикасынын аймагында камсыздандыруу брокердик ишти жүргүзүү үчүн белгиленген тартипте тийиштүү лицензия алгандан кийин камсыздандыруучунун же камсыздоочунун тапшырмасынын негизинде өзүнүн атынан камсыздандыруу боюнча ортомчулук кылган юридикалык жак.

6. Камсыздоочу милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүүгө арыз менен кайрылган жана "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык документтерди берген жактарга милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүүдөн баш тартууга укуксуз.

7. Камсыздоочу милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүүдө камсыздандыруучуну милдеттүү камсыздандыруунун шарты менен тааныштырууга, милдеттүү камсыздандыруу келишиминен келип чыккан анын укуктарын жана милдеттенмелерин түшүндүрүүгө тийиш.

Камсыздандыруучу камсыздоочудан милдеттүү камсыздандыруу келишими боюнча милдеттүү (камсыздандыруунун шарттарын, өзүнүн укуктарын жана милдеттенмелерин түшүндүрүп берүүнү талап кылууга укуктуу.

8. Тобокелдик даражасы өзгөргөн учурда (автотранспорт каражаттарынын техникалык мүнөздөмөлөрүнө тиешелүү өзгөрүүлөр, автомобиль каражатын башкарууга уруксат берилген жактар алмашкан учурда) камсыздандыруучу милдеттүү камсыздандыруу келишими түзүлгөндөн кийин үч жумуш күндүн ичинде камсыздоочуга бул өзгөрүүлөр тууралуу маалымат берүүгө милдеттүү.

9. Камсыздоочу автоматташтырылган маалыматтык борборго ар бир түзүлгөн камсыздандыруу келишими жөнүндө, камсыздандыруу сыйакыларынын көлөмү жөнүндө, камсыздандыруу учурлары жөнүндө, мүлк жана ден соолук боюнча камсыздандыруунун ордун толтуруу суммалары жөнүндө, камсыздандыруунун ордун

ПРАВИЛА
обязательного страхования гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств

Глава 1. Общие положения

1. Настоящие Правила обязательного страхования гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств определяют порядок реализации прав и обязанностей сторон по договору обязательного страхования гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств (далее - обязательное страхование), определенных Законом Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств".

Глава 2. Договор обязательного страхования

2. Страхователь вправе самостоятельно выбирать страховщика для заключения договора обязательного страхования из числа страховщиков, имеющих лицензию на осуществление обязательного страхования на территории Кыргызской Республики.

3. Страховщики вправе осуществлять страховую деятельность через страховых посредников (агентов и брокеров).

4. Страховой агент - уполномоченный представитель страховщика, действующий от его имени и по его поручению на основании заключенного между ними агентского договора.

5. Страховой брокер - юридическое лицо, осуществляющее посредническую деятельность по страхованию от своего имени на основании поручений страхователя либо страховщика после получения в установленном порядке соответствующей лицензии на осуществление страховой брокерской деятельности на территории Кыргызской Республики.

6. Страховщик не вправе отказывать в заключении договора обязательного страхования лицу, обратившемуся к нему с заявлением о заключении договора обязательного страхования и представившему документы в соответствии с Законом Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств".

7. При заключении договора обязательного страхования страховщик обязан ознакомить страхователя с условиями обязательного страхования, разъяснить его права и обязанности, вытекающие из договора обязательного страхования.

Страхователь вправе требовать от страховщика разъяснения условий обязательного страхования, своих прав и обязанностей по договору обязательного страхования.

8. В случае изменения степени риска (изменения, касающиеся технических характеристик автотранспортного средства, изменения в смене лиц, допущенных к управлению автотранспортным средством) после заключения договора обязательного страхования страхователь в течение трех рабочих дней обязан представить страховщику сведения о данных изменениях.

9. Страховщик представляет в автоматизированный информационный центр сведения о каждом заключенном договоре страхования, об объемах страховых премий, о страховых случаях, о суммах страхового возмещения по имуществу и здоровью, об отказах по страховым возмещениям, о неурегулированных претензиях потерпевших, выгодоприобретателей, по каждому автотранспортному средству, о смене собственника, о лицах, имеющих право управления автотранспортным средством по доверенности, о произошедших

толтуруу боюнча баш тартуулар жөнүндө, ар бир автотранспорт каражаты боюнча жабырлануучунун. пайда көрүүчүнүн жөнгө салынбаган доосу жөнүндө, менчик ээсинин алмашкандыгы жөнүндө, ишеним кат боюнча транспорт каражатын башкарууга укуктуу адамдар жөнүндө, болгон жол-транспорт кырсыктары жөнүндө, жол-транспорт кырсыктарынын катышуучулары жана жабырлануучулары жөнүндө маалыматтарды берет.

10. Камсыздоочу камсыздандыруучунун талабы боюнча милдеттүү камсыздандыруу келишими жөнүндө, жүргүзүлгөн камсыздандыруунун ордун толтуруулар жөнүндө, аталган камсыздандыруучу менен түзүлгөн милдеттүү камсыздандыруу келишиминин жарактуу мезгилинде жабыркануучудан, пайда көрүүчүдөн түшкөн арыздар жана камсыздандыруунун ордун толтуруу тууралуу жабырлануучулардын жөнгө салынбаган талаптары жөнүндө маалыматтарды жазуу жүзүндө, акысыз берүүгө милдеттүү.

11. Камсыздоочу камсыздандыруунун купуялыгын камсыздоого милдеттүү. Камсыздоочу "Кылмыштуу кирешелерди легализациялоого (адалдоого) жана террористтик же экстремисттик ишти каржылоого каршы аракеттенүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамында каралган учурлардан сырткары, милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүүнүн натыйжасында камсыздандыруучу, автотранспорт каражатынын айдоочусу жана менчик ээси, алардын мүлкүжөнүндө алынган маалыматтарды жайылтууга укугу жок.

Камсыздоочу камсыздандыруу купуялыгын бузгандыгы үчүн укук бузуунун түрүнө жана бузуунун мүнөзүнө жараша Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартат.

12. Милдетүү камсыздандыруу келишимин түзүү же ага өзгөртүү киргизүү үчүн камсыздандыруучу өзүнүн жекече маалыматын. автотранспорт каражатынын ээсинин жекече маалыматын берүүгө милдетүү. Эгерде милдеттүү камсыздандыруунун түзүлүүчү келишиминде камсыздандыруучу тарабынан автотранспорт каражатын бир нече айдоочулар башкара тургандыгы көрсөтүлсө, камсыздандыруучу милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүү жөнүндө арыздагы жана "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдетүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык милдетүү камсыздандыруу келишимин түзүү үчүн камсыздоочуга керектүү документтердеги маалыматтар менен кошо аталган айдоочулардын ар биринин жекече маалыматын берүүгө милдетүү.

13. Камсыздандыруучу милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүүгө "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 11-беренесинин 7-бөлүгүндө көрсөтүлгөн документтерди тиркөө менен ушул Эрежелердин 1-тиркемесине ылайык милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүү жөнүндө арызды камсыздоочуга берет.

14. Эгерде "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамында башкача каралбаса, милдеттүү камсыздандыруу келишими бир жылдан ашык эмес жана 5 күндөн кем эмес мөөнөткө түзүлөт.

15. Милдеттүү камсыздандыруу келишими милдеттүү камсыздандыруунун камсыздандыруу полисин тариздөө жана камсыздандыруучуга берүү аркылуу ушул Эрежелердин 2-тиркемесине ылайык форма боюнча эки нускада, мамлекеттик жана расмий тилдерде жазуу, жүзүндө түзүлөт.

Милдеттүү камсыздандыруунун ишке ашырылышын күбөлөндүргөн документ болуп милдеттүү камсыздандыруунун камсыздандыруу полиси эсептелет.

16. Камсыздандыруу ишин жөнгө салуу жана көзөмөлдөө чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган камсыздандыруу полисинин бланктарынын дизайнына жана сапатына карата бирдиктүү талаптарды белгилейт.

Камсыздандыруу полистеринин бланктары так отчеттук бланктарды даярдоо тартибин жөнгө салуучу Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык даярдалат. Камсыздандыруу ишин жөнгө салуу жана көзөмөлдөө чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган ар бир камсыздоочуга камсыздандыруу полистеринин бланктарын номерлейт жана бекитет.

17. Камсыздоочу камсыздандыруу полистеринин бланктарын так эсепке алууга жана сактоого, ошондой эле ушул Эрежелердин 6-тиркемесине ылайык формада камсыздандыруу полистеринин бланктары боюнча ай сайын отчетторду камсыздандыруу ишин жөнгө салуу жана көзөмөлдөө чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу

дорожно-транспортных происшествиях, об участниках и пострадавших в дорожно-транспортных происшествиях.

10. Страховщик обязан по требованию страхователя представить ему бесплатно, в письменной форме, сведения о договоре обязательного страхования, об осуществленных страховых возмещениях, о поступивших от потерпевших, выгодоприобретателей заявлениях и неурегулированных требованиях потерпевших о страховых возмещениях в период действия договора обязательного страхования, заключенного с данным страхователем.

11. Страховщик обязан обеспечить тайну страхования. Страховщик не вправе разглашать полученные им в результате заключения договора обязательного страхования сведения о страхователе, собственнике и водителях автотранспортного средства, об имущественном положении этих лиц, за исключением случаев, предусмотренных Законом Кыргызской Республики "О противодействии легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности".

За нарушение тайны страхования страховщик, в зависимости от рода нарушенных им прав и характера нарушения, несет ответственность в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

12. Для заключения договора обязательного страхования или внесения в него изменений страхователь обязан представить свои персональные данные, персональные данные собственника автотранспортного средства. В случае, если заключаемый договор обязательного страхования предусматривает управление автотранспортным средством несколькими указанными страхователем водителями, страхователь обязан предоставить персональные данные каждого из таких водителей, включающие информацию и сведения, которые содержатся в заявлении о заключении договора обязательного страхования и документах, необходимых страховщику для заключения договора обязательного страхования в соответствии с Законом Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств".

13. Для заключения договора обязательного страхования страхователь представляет страховщику заявление о заключении договора обязательного страхования по форме согласно приложению 1 к настоящим Правилам, с приложением документов, указанных в части 7 статьи 11 Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств".

14. Договор обязательного страхования заключается на срок не более одного года и не менее 5 дней, если иное не предусмотрено Законом Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств".

15. Договор обязательного страхования заключается в письменной форме путем оформления и выдачи страхователю страхового полиса обязательного страхования, в двух экземплярах, на государственном и официальном языках, по форме согласно приложению 2 к настоящим Правилам.

Документом, удостоверяющим осуществление обязательного страхования, является страховой полис обязательного страхования.

16. Уполномоченный государственный орган в сфере надзора и регулирования за страховой деятельностью устанавливает единые требования к дизайну и качеству бланков страховых полисов.

Изготовление бланков страховых полисов осуществляется в соответствии с требованиями нормативных правовых актов Кыргызской Республики, регулирующих порядок изготовления бланков строгой отчетности. Уполномоченный государственный орган в сфере регулирования и надзора за страховой деятельностью устанавливает и закрепляет нумерацию бланков страховых полисов для каждого страховщика.

17. Страховщик обязан обеспечить строгий учет и хранение бланков страховых полисов, а также представление в уполномоченный государственный орган в сфере регулирования и надзора за страховой деятельностью ежемесячной отчетности по бланкам страховых полисов по формам согласно приложению 6 к настоящим Правилам.

18. До заключения договора обязательного страхования, страхователь обязан в заявлении сообщить

мамлекеттик органга берүүгө милдеттүү.

18. Камсыздандыруучу милдеттүү камсыздандыруу келишими түзүлгөнгө чейин тобокелдик даражасын аныктоо үчүн олуттуу мааниге ээ жана ага белгилүү болгон шарттарды өзүнүн арызында камсыздоочуга билдирүүгө милдеттүү. Камсыздандыруучу камсыздоочунун жазуу жүзүндөгү сурамына жоопторду кошуп эсептегенде, милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүү үчүн берилген маалыматтардын тууралыгына жана толуктугуна жоопкерчилик тартат.

19. Милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүүдө камсыздоочу милдетүү камсыздандыруу келишимин түзүү жөнүндө арызда камсыздандыруучу тарабынан берилген маалыматтардын, автоматташтырылган маалымат борборунун базасында камтылган маалыматтардын шайкештигин текшерет.

Камсыздандыруучунун берген маалыматы менен автоматташтырылган маалымат борборунун базасында камтылган маалыматтардын ортосунда дал келбестиктер аныкталган учурда милдетүү камсыздандыруу келишими камсыздандыруучу тарабынан берилген маалыматтын негизинде түзүлөт.

20. Камсыздоочу милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүү жөнүндө арызда көрсөтүлгөн же аталган келишимди түзүүдө берилген маалыматтардын өзгөргөндүгү жөнүндө камсыздандыруучудан билдирүү алган учурда милдеттүү камсыздандыруунун камсыздандыруу полисине өзгөртүүлөрдү киргизет.

21. Милдеттүү камсыздандыруу келишимине өзгөртүүлөр камсыздандыруу полисинин "Өзгөчө белгилер" бөлүгүнө тиешелүү жазуулар менен белгиленет, мында өзгөртүүлөр киргизилген күн жана убактысы көрсөтүлөт, өзгөртүү камсыздоочунун өкүлүнүн колу жана камсыздоочунун мөөрү менен күбөлөндүрүлөт жана мурда берилген камсыздандыруу полисин камсыздандыруучу кайтарып берген күндөн тартып эки жумуш күндүн ичинде кайрадан даярдалган (жаңы) милдеттүү камсыздандыруунун камсыздандыруу полиси берилет.

22. Эгерде арызда көрсөтүлгөн маалыматтардын өзгөрүшү милдеттүү камсыздандыруу келишими боюнча камсыздандыруу сыйакыларынын өлчөмүнүн өзгөрүшүнө алып келсе, камсыздоочу камсыздандыруу полисине өзгөртүү киргизилген күнгө карата колдонууда болгон камсыздандыруу тарифтерине ылайык камсыздандыруу сыйакысын кайра эсептөөгө милдеттүү.

23. Милдеттүү камсыздандыруунун камсыздандыруу полисинде көрсөтүлгөн автотранспорт каражатын алмаштырууга, камсыздандыруу мөөнөтүн өзгөртүүгө, ошондой эле камсыздандыруучуну алмаштырууга жол берилбейт.

24. Милдеттүү камсыздандыруу келишимин узартуу анын колдонуу мөөнөтү аяктагандан кийин мурдагы милдеттүү камсыздандыруу келишими түзүлгөн камсыздоочу менен ушул Эрежелерде каралган тартипте жаңы мөөнөткө милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүү аркылуу ишке ашырылат.

25. "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 14-беренесинде каралган учурларда милдеттүү камсыздандыруу келишиминин аракети токтотулду деп эсептелет.

26. Камсыздандыруучу милдеттүү камсыздандыруу келишиминин аракети токтотулганда камсыздоочудан камсыздандыруунун узактыгы, камсыздандыруу учурларынын саны жана мүнөзү, жүргүзүлгөн камсыздандыруунун ордун толтуруулар жана аталган камсыздандыруучу боюнча баш тартылган ордун толтуруулар жөнүндө маалыматтарды алууга укуктуу. Камсыздандыруучу тиешелүү жазуу жүзүндөгү кайрылууну алган күндөн тартып беш жумуш күндүн ичинде камсыздандыруу полисинин дубликатын берүүгө милдеттүү.

27. Камсыздандыруу полиси милдеттүү камсыздандыруу келишиминин колдонуу мезгилинде жоголгон учурда камсыздандыруучу анын дубликатын берүү жөнүндө жазуу жүзүндөгү арыз менен камсыздоочуга кайрылууга укуктуу. Камсыздоочу тиешелүү жазуу жүзүндөгү арыз келип түшкөн күндөн тартып үч жумуш күндүн ичинде камсыздандыруу полисин берүүгө милдеттүү.

3-глава. Камсыздандыруу сыйакысын төлөө тартиби

28. Милдеттүү камсыздандыруу келишими боюнча камсыздандыруу сыйакысынын төлөнүүчү өлчөмү Кыргыз

страховщику известные страхователю обстоятельства, имеющие существенное значение для определения степени риска. Страхователь несет ответственность за достоверность и полноту данных, представленных для заключения договора обязательного страхования, включая ответы на письменные запросы страховщика.

19. При заключении договора обязательного страхования страховщик проверяет соответствие представленных страхователем сведений, указанных в заявлении о заключении договора обязательного страхования, информации, содержащейся в базе данных автоматизированного информационного центра.

При выявлении несоответствия между представленными страхователем сведениями и информацией, содержащейся в базе данных автоматизированного информационного центра, договор обязательного страхования заключается на основании информации, представленной страхователем.

20. При получении от страхователя сообщения об изменении сведений, указанных в заявлении о заключении договора обязательного страхования или предоставленных при заключении этого договора, страховщик вносит изменения в страховой полис обязательного страхования.

21. Изменения в договор обязательного страхования фиксируются путем внесения соответствующей записи в раздел "Особые отметки" страхового полиса, с указанием даты и времени внесения изменений, заверением изменений подписью представителя страховщика и печатью страховщика или путем выдачи переоформленного (нового) страхового полиса обязательного страхования в течение двух рабочих дней с даты возвращения страхователем ранее выданного страхового полиса.

22. В случае, если изменение сведений, указанных в заявлении, влечет изменение размера страховой премии по договору обязательного страхования, страховщик обязан произвести перерасчет страховой премии в соответствии со страховыми тарифами, действующими на день внесения изменений в страховой полис обязательного страхования.

23. Замена автотранспортного средства, указанного в страховом полисе обязательного страхования, изменение срока страхования, а также замена страхователя не допускаются.

24. Продление договора обязательного страхования осуществляется по истечении срока его действия путем заключения со страховщиком, с которым был заключен предыдущий договор обязательного страхования, договора обязательного страхования на новый срок в порядке, предусмотренном настоящими Правилами.

25. Действие договора обязательного страхования считается прекращенным в случаях, предусмотренных статьей 14 Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств".

26. При прекращении действия договора обязательного страхования страхователь вправе получить от страховщика сведения о продолжительности страхования, количестве и характере страховых случаев, об осуществлении страховых возмещений и об отказах по страховым возмещениям по данному страхователю. Страховщик обязан представить указанные сведения в течение пяти рабочих дней со дня получения соответствующего письменного обращения.

27. В случае утери страхового полиса в период действия договора обязательного страхования страхователь вправе обратиться к страховщику с письменным заявлением о выдаче его дубликата. Страховщик обязан представить дубликат страхового полиса в течение трех рабочих дней со дня получения соответствующего письменного заявления.

Глава 3. Порядок уплаты страховой премии

28. Размер страховой премии, подлежащей уплате по договору обязательного страхования, определяется страховщиком исходя из утвержденных Правительством Кыргызской Республики минимальных тарифов страховой премии.

29. Изменение страховых тарифов в течение срока действия договора обязательного страхования не влечет за собой изменения страховой премии, оплаченной страхователем по действовавшим на момент уплаты страховым тарифам. Если в соответствии с настоящими Правилами страхователь обязан уплатить дополнительную страховую премию соразмерно увеличению степени риска, размер дополнительно

Республикасынын Өкмөтү бекиткен камсыздандыруу сыйакысынын минималдуу тарифтик ставкасынан улам аныкталат.

29. Милдеттүү камсыздандыруу келишиминин колдонуу мөөнөтүнүн ичинде камсыздандыруу тарифинин өзгөрүшү жарактуу болгон камсыздандыруу тарифи боюнча камсыздандыруучу төлөгөн камсыздандыруу сыйакысынынын өзгөрүшүнө алып келбейт. Эгерде ушул Эрежелерге ылайык камсыздандыруучу тобокелдик даражасына жараша кошумча камсыздандыруу сыйакысын төлөөгө милдеттүү болсо, кошумча төлөнүүчү камсыздандыруу сыйакысынын өлчөмү аны төлөө учурундагы жарактуу болгон камсыздандыруу тарифтери боюнча аныкталат.

30. Камсыздандыруучу камсыздандыруу сыйакысын өз убагында милдеттүү камсыздандыруу келишиминде белгиленген өлчөмдө жана мөөнөттө төлөөгө тийиш.

31. Камсыздандыруучу милдеттүү камсыздандыруу келишими боюнча камсыздандыруу сыйакысын милдеттүү камсыздандыруу келишимин түзүү учурунда бир жолу, накталай акча менен же накталай эмес тартипте камсыздоочуга төлөп берет.

32. Камсыздандыруу сыйакысын (биринчи камсыздандыруу төгүмүн) төлөө датасы болуп:

- накталай акча менен төлөө учурунда - акча каражаты камсыздоочунун кассасына иш жүзүндө түшкөн күн жана убакыт;

- накталай эмес төлөө учурунда - иш жүзүндө төлөм жүргүзүлгөн күн эсептелет.

33. Камсыздандыруу суммасынын чегинде келтирилген зыян боюнча жоопкерчиликтин төмөнкүдөй лимити бекитилет:

- жабырлануучунун (жабырлануучулардын) өмүрүнө жана ден соолугуна;

- жабырлануучунун (жабырлануучулардын) өлүмүнө;

- жабырлануучунун (жабырлануучулардын) мүлкүнө.

34. Милдеттүү камсыздандыруу келишиминин жарактуу мезгилинде жүргүзүлгөн бардык камсыздандыруу учурлары боюнча жалпы төлөнгөн сумма жоопкерчиликтин белгиленген лимитинин өлчөмүнөн ашпоого тийиш. Келтирилген зыян боюнча жоопкерчиликтин лимитин ашыкча чыгымдоого жана кайра бөлүштүрүүгө жол берилбейт.

4-глава. Камсыздандыруу учуру түзүлгөндө адамдардын иш-аракеттеринин тартиби

35. Жол-транспорт кырсыгында, ал кырсыктын катышуучусу болгон айдоочулар Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 1999-жылдын 4-августундагы № 421 токтому менен бекитилген Жолдо жүрүүнүн эрежелеринде каралган чараларды көрүүгө жана милдеттерди аткарууга, ошондой эле кырсыктан улам мүмкүн болуучу зыяндарды азайтуу максатында түзүлгөн жагдайларда зарыл болгон чараларды көрүүгө, күбөлөрдүн аты-жөнүн жана дарегин жазып, аларды жол-транспорт кырсыгы жөнүндө билдирүүдө көрсөтүүгө, ушул Эрежелерге ылайык кырсык жөнүндө документтерди тариздөө боюнча чараларды көрүүгө тийиш.

Жол-транспорт кырсыгынын катышуучусу болгон айдоочу төмөнкүлөргө милдеттүү:

- мүмкүн болуучу чыгашаларды болтурбоо же азайтуу үчүн түзүлгөн кырдаалда акылга сыярлык жана жеткиликтүү чараларды көрүүгө, анын ичинде жабыркаган адамдарды куткаруу жана аларга жардам көрсөтүү үчүн чара көрүүгө;

- жол-транспорт кырсыгы жөнүндө жол кыймылынын коопсуздугу органдарына жана зарыл учурда - тиешелүү компетенттүү органдарга (жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына, өрткө каршы күрөшүү кызматына, медициналык тез жардам кызматына жана башка авариялык кызматтарга) дароо билдирүүгө;

- жол-транспорт кырсыгы болгондо жабырлануучуларга, пайда көрүүчүлөргө, жол кыймылынын коопсуздугу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын кызмат адамдарына милдеттүү камсыздандыруу келишими түзүлгөн камсыздоочу жөнүндө маалыматтарды билдирүүгө;

- айдоочунун ден соолугунун абалына же каза болгондугуна байланыштуу кабарлоого мүмкүн болбогон

уплачиваемой страховой премии определяется по действующим на момент ее уплаты страховым тарифам.

30. Страхователь обязан своевременно оплатить страховую премию в размере и сроки, установленные договором обязательного страхования.

31. Страховая премия по договору обязательного страхования уплачивается страхователем страховщику единовременно, наличными деньгами или в безналичном порядке при заключении договора обязательного страхования.

32. Датой уплаты страховой премии (первого страхового взноса) считается:

- при уплате наличными деньгами - фактическая дата и время внесения денежных средств в кассу страховщика;

- при оплате по безналичному расчету - фактическая дата произведения оплаты.

33. В пределах страховой суммы устанавливаются следующие лимиты ответственности по причинению вреда:

- жизни и здоровью потерпевшего (потерпевших);

- имуществу потерпевшего (потерпевших).

34. Общая сумма выплат по всем страховым случаям, происшедшим в период действия договора обязательного страхования, не может превышать установленного размера лимита ответственности. Перерасход и перераспределение лимитов ответственности по причинению вреда не допускаются.

Глава 4. Порядок действий лиц при наступлении страхового случая

35. При дорожно-транспортном происшествии водители - участники этого происшествия должны принять меры и исполнить обязанности, предусмотренные Правилами дорожного движения, утвержденными постановлением Правительства Кыргызской Республики от 4 августа 1999 года № 421, а также принять необходимые в сложившихся обстоятельствах меры с целью уменьшения возможных убытков от происшествия, записать фамилии и адреса очевидцев и указать их в извещении о дорожно-транспортном происшествии, принять меры по оформлению документов о происшествии в соответствии с настоящими Правилами.

Водитель - участник дорожно-транспортного происшествия обязан:

- принять разумные и доступные в сложившихся обстоятельствах меры, чтобы предотвратить или уменьшить возможные убытки, в том числе принять меры к спасению и оказанию помощи пострадавшим лицам;

- незамедлительно сообщить о дорожно-транспортном происшествии в органы безопасности дорожного движения и, в случае необходимости, - в соответствующие компетентные органы (органы местного самоуправления, противопожарная служба, служба скорой медицинской помощи и другие аварийные службы);

- сообщить потерпевшим, выгодоприобретателям и должностным лицам уполномоченного государственного органа по безопасности дорожного движения сведения о страховщике, с которым заключен договор обязательного страхования;

- уведомить, не позднее пяти рабочих дней (по телефону, факсу, электронной почте, с последующим направлением письменного оригинала извещения), страховщика о наступлении страхового случая, за исключением случаев, когда уведомление невозможно по состоянию здоровья или смерти водителя.

36. В целях определения обстоятельств дорожно-транспортного происшествия и причиненного ущерба (повреждений) участники дорожно-транспортного происшествия вправе производить оформление документов о дорожно-транспортном происшествии в присутствии страховщика (представителя страховщика), застраховавшего их гражданско-правовую ответственность. Для этого водитель - участник дорожно-транспортного происшествия сообщает страховщику (представителю страховщика), застраховавшему его гражданско-правовую ответственность, любым доступным способом о месте и времени дорожно-транспортного происшествия, а также об обстоятельствах, его повлекших, для принятия страховщиком

учурлардан тышкары, камсыздандыруу учуру жөнүндө 5 жумуш күндөн кечиктирбей (телефон, факс, электрондук почта аркылуу, билдирүүнүн жазуу жүзүндөгү түп нускасын кийин жөнөтүп) камсыздоочуга билдирүүгө.

36. Жол-транспорт кырсыгы жөнүндө документтерди жол-транспорт кырсыгынын шарттарын жана келтирилген зыянды (бузууну) аныктоо үчүн жол-транспорт кырсыгынын катышуучулары өздөрүнүн жарандык-укуктук жоопкерчиликтерин камсыздандырган камсыздоочунун (камсыздоочунун өкүлүнүн) катышуусунда тариздөөгө укуктуу. Бул үчүн жол-транспорт кырсыгынын катышуучусу болгон айдоочу анын жарандык-укуктук жоопкерчилигин камсыздандырган камсыздоочуга (камсыздоочунун өкүлүнө) жол-транспорт кырсыгынын болгон жери жана убактысы, ошондой эле жол-транспорт кырсыгы болгон жерге келүүнүн зарылдыгы жөнүндө камсыздоочунун чечим кабыл алуусу үчүн кырсыкты жараткан шарттар тууралуу болгон жеткиликтүү ыкма менен билдирет.

37. Жол-транспорт кырсыгына тиешеси бар автотранспорт каражаттарынын айдоочулары жол кыймылынын коопсуздугу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын жол-транспорт кырсыгы болгон жерге келген кызматкерлеринин документтерди тариздешине карабастан, камсыздоочу берген жол-транспорт кырсыгы тууралуу билдирүү бланкын толтурууга милдеттүү.

Келтирилген зыяндын жана жол-транспорт кырсыгынын шарттары, автотранспорт каражаттарынын байкалган бузууларынын мүнөзү жана тизмеги жөнүндө пикир келишпестиктер жок болгон учурда эки айдоочу жол-транспорт кырсыгы жөнүндө билдирүү бланкын бирге толтурушат.

Жол-транспорт кырсыгына эки же андан көп автотранспорт каражаты катышса же кырсыкты баалоодо айдоочулардын пикир келишпестиги болсо, ошондой эле айдоочулардын жол-транспорт кырсыгы тууралуу билдирүү бланкын бирге толтурууга мүмкүнчүлүгү болбосо (ден соолугунун абалы боюнча, айдоочу каза болгон учурда, алардын бирөөсү бланкты бирге толтуруудан баш тартса же башка бир себептер боюнча) жол-транспорт кырсыгы тууралуу билдирүүнү бирге толтуруунун мүмкүн эместигинин себептерин көрсөтүү менен ар бир айдоочуга билдирүүнүн өз бланкын толтурууга уруксат берилет. Айдоочу каза болгон учурда, аталган автотранспорт каражатына карата жол-транспорт кырсыгы тууралуу билдирүүнү башка адамдар толтура алышпайт.

Автотранспорт каражатынын ичиндеги жүргүнчүлөрдүн, жөө жүрүүчүлөрдүн өмүрүнө же ден соолугуна зыян келтирилгенде жол-транспорт кырсыгы тууралуу билдирүүдө жабыркаган жүргүнчүлөрдүн, жөө жүрүүчүлөрдүн бар экендиги көрсөтүлөт. Эгерде жол-транспорт кырсыгынын катышуучуларында жабыркагандар тууралуу маалыматтар болсо (аты-жөнү), алар бул маалыматты камсыздоочуга берүүгө тийиш. Жабыркаган жүргүнчүлөр, жөө жүрүүчүлөр тууралуу маалымат жол кыймылынын коопсуздугу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган же аталган ишти кароо анын компетенциясына кирген башка ыйгарым укуктуу мамлекеттик, укук коргоо органынын бөлүмү тарабынан камсыздоочуга анын жазуу жүзүндөгү сурамынын негизинде берилет.

38. Жол-транспорт кырсыгы болгон жерде документтер жол кыймылынын коопсуздугу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын кызматкери катышпастан тариздэлгенде жол-транспорт кырсыгы жөнүндө билдирүүнүн бланкын жол-транспорт кырсыгына тиешеси бар эки айдоочу тең толтурушат, мында зыян келтирүүнүн шарттары, жол-транспорт кырсыгынын схемасы, байкалган бузуулардын мүнөзү жана тизмеги эки айдоочунун колу менен ырасталат. Ошону менен катар, ар бир айдоочу жол-транспорт кырсыгы жөнүндө билдирүүнүн эки барагынын тышкы бетине кол коёт. Жол-транспорт кырсыгы жөнүндө билдирүүнүн арткы бетин ар бир айдоочу өз алдынча тариздейт.

Күнөөлүү адамды аныктоо үчүн жол кыймылы коопсуздугу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын жакын жердеги пунктунда жол-транспорт кырсыгын андан ары тариздөө зарыл.

Жабырлануучунун өмүрүнө же ден соолугуна зыян келтирилгенде же жол-транспорт кырсыгынын шарттары, автотранспорт каражаттарынын байкалган бузууларынын мүнөзү жана тизмеги жөнүндө пикир келишпестиктер болгондо, жол-транспорт кырсыгынын бир катышуучусу билдирүүгө кол коюудан баш тартканда жол-транспорт кырсыгы тууралуу документ жол кыймылынын коопсуздугу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын кызматкеринин катышуусунда тариздэлет.

решения о необходимости выезда на место дорожно-транспортного происшествия.

37. Водители автотранспортных средств, причастные к дорожно-транспортному происшествию, обязаны заполнить бланки извещений о дорожно-транспортном происшествии, выданные страховщиками, независимо от оформления документов прибывшими на место дорожно-транспортного происшествия сотрудниками уполномоченного государственного органа по безопасности дорожного движения.

При отсутствии разногласий об обстоятельствах причинения вреда и дорожно-транспортного происшествия, характере и перечне видимых повреждений автотранспортных средств осуществляется совместное заполнение двумя водителями одного бланка извещения о дорожно-транспортном происшествии.

При участии в дорожно-транспортном происшествии более двух автотранспортных средств или наличии у водителей разногласий в оценке случившегося, а также при невозможности совместного заполнения водителями одного бланка извещения о дорожно-транспортном происшествии (по состоянию здоровья, в случае гибели водителя, в связи с отказом одного из них от совместного заполнения бланка или по иным причинам), допускается заполнение каждым водителем своего бланка извещения, с указанием причины невозможности совместного заполнения извещения о дорожно-транспортном происшествии. В случае гибели водителя извещение о дорожно-транспортном происшествии в отношении данного автотранспортного средства другими лицами не заполняется.

При причинении вреда жизни или здоровью пассажиров, находящихся в автотранспортных средствах, пешеходов в извещении о дорожно-транспортном происшествии указывается наличие пострадавших пассажиров, пешеходов. В случае, если участники дорожно-транспортного происшествия располагают сведениями о пострадавших (фамилии, имена, отчества), они должны представить эти сведения страховщику. Сведения о пострадавших пассажирах, пешеходах представляются страховщику уполномоченным государственным органом по безопасности дорожного движения или иным уполномоченным государственным правоохранительным органом, в компетенции которого находится рассмотрение данного дела, на основании его письменного запроса.

38. При оформлении документов на месте дорожно-транспортного происшествия без участия сотрудников уполномоченного государственного органа по безопасности дорожного движения бланки извещения о дорожно-транспортном происшествии заполняются обоими водителями причастных к дорожно-транспортному происшествию автотранспортных средств, при этом обстоятельства причинения вреда, схема дорожно-транспортного происшествия, характер и перечень видимых повреждений удостоверяются подписями обоих водителей. При этом каждый водитель подписывает оба листа извещения о дорожно-транспортном происшествии с лицевой стороны. Оборотная сторона извещения о дорожно-транспортном происшествии оформляется каждым водителем самостоятельно.

Последующее оформление дорожно-транспортного происшествия в ближайшем пункте уполномоченного государственного органа по безопасности дорожного движения обязательно для определения виновного лица.

При причинении вреда жизни и здоровью потерпевших или наличии разногласий об обстоятельствах дорожно-транспортного происшествия, характере и перечне видимых повреждений автотранспортных средств, отказе от подписания извещения одним из участников дорожно-транспортного происшествия, оформление документов о дорожно-транспортном происшествии осуществляется с участием сотрудников уполномоченного государственного органа по безопасности дорожного движения.

39. Страховщик обязан назначить проведение независимой экспертизы автотранспортных средств, причастных к дорожно-транспортному происшествию, в случае обнаружения противоречий, касающихся характера и перечня видимых повреждений автотранспортных средств и (или) обстоятельств причинения вреда, зафиксированных в представленном извещении о дорожно-транспортном происшествии, в соответствии с пунктом 46 настоящих Правил.

40. В целях установления обстоятельств причинения вреда и определения размера подлежащих возмещению убытков в связи с повреждением имущества страховщик обязан провести независимую экспертизу (оценку).

39. Камсыздоочу жол-транспорт кырсыгы жөнүндө берилген билдирүүдө автотранспорт каражатынын байкалган бузууларынын мүнөзүнө жана тизмегине жана (же) келтирилген зыяндын шарттарына тиешелүү карама-каршылыктар табылган учурда жол-транспорт кырсыгына тиешеси бар автотранспорт каражатына ушул Эрежелердин 46-пунктуна ылайык көз карандысыз экспертизаны белгилеши керек.

40. Зыян келтирүүнүн шарттарын жана мүлктүн бузулушуна байланыштуу орду толтурулуучу чыгымдын өлчөмүн аныктоо максатында камсыздоочу көз карандысыз экспертиза (баалоо) өткөрүүгө милдеттүү. Камсыздоочунун талабы боюнча Эрежелердин ушул пунктуна ылайык жол-транспорт кырсыгы жөнүндө документтерди тариздешкен жол-транспорт кырсыгына тиешеси бар автотранспорт каражаттарынын ээлери, эгерде тараптар башка мөөнөткө макулдашпаса, аталган автотранспорт каражатын текшерүү жана (же) ага көз карандысыз экспертиза өткөрүү үчүн мындай талап алынган күндөн тартып беш жумуш күндүн ичинде камсыздоочуга көрсөтүүгө милдеттүү.

41. Жол кыймылынын коопсуздугу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын кызматкери катышпастан таризделген документтердин негизинде камсыздандыруу сыйакысын алган жабырлануучу камсыздоочуга аталган жол-транспорт кырсыгынын натыйжасында анын мүлкүнө келтирилген зыянды толтуруу жөнүндө кошумча талаптарды коюуга укугу жок.

42. Мүлкүнө камсыздандыруу төлөмүнүн суммасынан жогорку өлчөмдө келтирилген зыяндын ордун толтурууга байланыштуу укуктарын ишке ашыруу үчүн жабырлануучу зыян келтирген адамга карата доо менен сотко кайрыла алат.

43. Жабырлануучу ушул Эрежелерге ылайык талап коюлуп жаткан учурда билбеген жана өзүнүн автотранспорт каражатына келтирилген зыяндын ордун толтуруу жөнүндө талап койгондон кийин келип чыккан ден соолугуна жана өмүрүнө келтирилген зыяндын ордун толтуруу талабы менен зыян келтирген адамдын жарандык-укуктук жоопкерчилигин камсыздандырган камсыздоочуга кайрылууга укуктуу.

44. Жол-транспорт кырсыгынын катышуучулары болгон айдоочулар тарабынан ушул Эрежелердин 46-пунктуна ылайык жол-транспорт кырсыгы жөнүндө толтурулган билдирүүлөр кыска мөөнөттүн ичинде, бирок жол-транспорт кырсыгы болгондон беш жумуш күндөн кечиктирбей айдоочунун жарандык жоопкерчилигин камсыздандырган камсыздоочуга тапшырылышы же жиберилгендигин ырастоочу ыкмада жөнөтүлүшү керек. Жабырлануучу болуп эсептелген айдоочу камсыздоочуга жол-транспорт кырсыгы жөнүндө өзүнүн билдирүү бланкы же жол-транспорт кырсыгынын башка катышуучулары менен бирге толтурган билдирүү бланкы менен кошо камсыздандыруу төлөм жөнүндө арызын берет. Зыян келтирген айдоочунун жол-транспорт кырсыгы жөнүндө билдирүүсү факсимилдүү байланыш боюнча берилиши мүмкүн, мында бир эле мезгилде анын түп нускасы жарандык жоопкерчиликти камсыздандырган камсыздоочунун камсыздандыруу полисинде көрсөтүлгөн дарегине же камсыздандыруучунун өкүлүнө тапшырык кат аркылуу жиберилет.

45. Камсыздандыруунун ордун толтуруу боюнча өз укуктарын пайдаланууга ниеттенген жабырлануучулар же пайда көрүүчүлөр "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 25-беренесинде көрсөтүлгөн документтерди тиркеп, камсыздоочуга камсыздандыруу төлөмү жөнүндө арыздарын беришет.

46. "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 18-беренесинин 4-бөлүгүндө аталган шарттар бир эле убакта болгон учурда, жол-транспорт кырсыгы жөнүндө билдирүү ушул Эрежелердин 3-тиркемесине ылайык жабырлануучунун жарандык жоопкерчилигин камсыздандырган камсыздоочуга жиберилет.

Түз жөнгө салуу укугун ишке ашыруу жабырлануучунун жоопту камсыздоочуга зыяндын ордун толтуруу жөнүндө талап менен кайрылуу укугун чектебейт, аталган талап чыгымдардын түз ордун толтуруу жөнүндө талап коюлгандан кийин келип чыккан жана жабырлануучу туз жөнгө салуу талабын коюу учурунда ал жөнүндө билген эмес. Ошону менен бирге, жабырлануучу тиешелүү экспертиза өткөрүүнүн жыйынтыгын же тиешелүү далилдерди көрсөтүү менен аталган жол-транспорт кырсыгынын натыйжасында мүлккө зыян келтирилгендигин далилдөөгө тийиш.

По требованию страховщика владельцы причастных к дорожно-транспортному происшествию автотранспортных средств, оформившие документы о дорожно-транспортном происшествии в соответствии с настоящим пунктом Правил, обязаны представить указанные автотранспортные средства для проведения осмотра и (или) независимой экспертизы страховщику в течение пяти рабочих дней со дня получения такого требования, если стороны не договорились об ином сроке.

41. Потерпевший, получивший страховую выплату на основании документов, оформленных без участия сотрудников уполномоченного государственного органа по безопасности дорожного движения, не вправе предъявлять страховщику дополнительные требования о возмещении вреда, причиненного его имуществу в результате такого дорожно-транспортного происшествия.

42. Для реализации права, связанного с возмещением вреда, причиненного его имуществу, в размере, превышающем сумму страховой выплаты, потерпевший может обратиться в суд с иском к лицу, причинившему вред.

43. Потерпевший имеет право обратиться к страховщику, которым застрахована гражданско-правовая ответственность лица, причинившего вред, с требованием о возмещении вреда, причиненного его жизни или здоровью, который возник после предъявления требования о возмещении вреда, причиненного его автотранспортному средству, и о котором потерпевший не знал на момент предъявления требования в соответствии с настоящими Правилами.

44. Заполненные водителями - участниками дорожно-транспортного происшествия извещения о дорожно-транспортном происшествии, оформленные в соответствии с пунктом 46 настоящих Правил, должны быть в кратчайший срок, но не позднее пяти рабочих дней после дорожно-транспортного происшествия, вручены или направлены любым способом, обеспечивающим подтверждение отправки, страховщику, застраховавшему гражданскую ответственность водителя. Водитель, являющийся потерпевшим, представляет страховщику свой бланк извещения о дорожно-транспортном происшествии или заполненный совместно с другими участниками дорожно-транспортного происшествия бланк извещения одновременно с подачей заявления о страховой выплате. Извещение о дорожно-транспортном происшествии водителя, причинившего вред, может быть передано по факсимильной связи, с одновременным направлением его оригинала заказным письмом по указанному в страховом полисе обязательного страхования адресу страховщика, застраховавшего его гражданскую ответственность, или представителя страховщика.

45. Потерпевшие или выгодоприобретатели, намеренные воспользоваться своим правом на страховое возмещение, предъявляют страховщику заявление о страховой выплате, с приложением документов, предусмотренных статьей 23 Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств".

Заявление о прямом возмещении убытков направляется страховщику, застраховавшему гражданскую ответственность потерпевшего, при наличии одновременно обстоятельств, перечисленных в части 4 статьи 18 Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств".

46. Извещение о дорожно-транспортном происшествии направляется страховщику, застраховавшему гражданскую ответственность потерпевшего, при наличии одновременно обстоятельств, перечисленных в части 4 статьи 18 Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств", согласно приложению 3 к настоящим Правилам.

Реализация права на осуществление прямого урегулирования не ограничивает права потерпевшего обратиться к ответственному страховщику с требованием о возмещении вреда, причиненного имуществу, который возник после предъявления требования о прямом возмещении убытков и о котором потерпевший не знал на момент предъявления требования о прямом урегулировании. При этом, потерпевший должен доказать, что вред имуществу был причинен вследствие данного дорожно-транспортного происшествия, предоставив результаты проведения соответствующей экспертизы или соответствующие доказательства.

Дополнительные экспертизы по фактам и обстоятельствам наступления страхового случая осуществляются

Камсыздандыруу учурунун түзүлгөндүгүнүн фактылары жана шарттары боюнча кошумча экспертизаны түз камсыздоочу өзүнүн ыктыяры боюнча жүргүзөт. Түз камсыздоочунун кошумча экспертиза өткөрүүгө байланышкан чыгымдары жооптуу камсыздоочу тарабынан төлөнөт.

Түз камсыздоочу автоматташтырылган бирдиктүү маалымат борборуна тиешелүү маалымат киргизилгенден кийин жабырлануучунун бузулган мүлкүн текшерип чыгат жана/же камсыздандыруу учуру жөнүндө билдирүү алынган жана бузулган мүлк берилген күндөн тартып он беш жумуш күндүн ичинде көз карандысыз экспертизаны уюштурат. Жабырлануучу (пайда көрүүчү) менен түз камсыздоочу келтирилген чыгымдын өлчөмү боюнча макулдашкан учурда, көз карандысыз экспертизаны өткөрүүнүн кажети жок. Андан кийин түз камсыздоочу болуп өткөн кырсыкты камсыздандыруу учуру катары квалификациялайт жана бардык керектүү документтер берилген учурдан тартып отуз күндүн ичинде камсыздандыруу төлөмүн жүргүзөт.

47. Түз камсыздоочу токтоосуз, бирок жабырлануучунун (пайда көрүүчүнүн) билдирүүсүн жана камсыздандыруу учурун ырастаган документтерди алган күндөн тартып эки жумуш күндөн кечиктирбей камсыздандыруу учуру жөнүндө билдирүүнү ушул Эрежелердин 4-тиркемесине ылайык электрондук жана (же) кагаз жүзүндө, эки нускада жооптуу камсыздоочуга жиберет.

48. Жооптуу камсыздоочу токтоосуз, бирок камсыздандыруу учуру жөнүндө билдирүү алынган күндөн тартып эки жумуш күндөн кечиктирбей, билдирүүнүн толугу менен толтурулган экинчи нускасын; түз камсыздоочуга электрондук жана/же кагаз жүзүндө жиберет. Же болбосо түз жөнгө салуу боюнча чыгымдарды төлөп берүүдөн баш тартууга негиз болсо жооптуу камсыздоочу ошол эле мөөнөттө түз камсыздоочуга баш тартуунун себептерин көрсөтүү менен, түз жөнгө салуу боюнча чыгымды толук же жарым-жартылай төлөө чечимин жиберет.

49. Жабырлануучуга (пайда көрүүчүгө) камсыздандыруу төлөмдөрү жүргүзүлгөн күндөн тартып беш жумуш күндүн ичинде түз камсыздоочу "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 23-беренесинде каралган документтерди, камсыздандыруу учурун жөнгө салууга байланышкан түз камсыздоочунун чыгымдарын ырастаган документтерди ошондой эле камсыздандыруу төлөмдөрүнүн жүргүзүлгөндүгүн күбөлөндүргөн түз камсыздоочунун мөөрү менен ырасталган документтин көчүрмөсүн тиркөө менен ушул Эрежелердин 5-тиркемесине ылайык түз жөнгө салуудагы камсыздандыруунун ордун толтуруу суммасынын эсебин жооптуу камсыздоочуга жиберет.

50. Жооптуу камсыздоочу "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 26-беренесинде каралган негиздер боюнча камсыздандыруучуга регресстүү талаптарды коюу укугуна ээ болгон учурда түз камсыздоочу ага камсыздандыруу учуру боюнча болгон бардык документтерди берет.

51. Жооптуу камсыздоочу, эгерде камсыздандыруучулардын ортосунда башкача макулдашылбаса, камсыздандыруу учуру боюнча документтер алынган күндөн тартып он жумуш күндүн ичинде камсыздандыруу учурун жөнгө салууга байланышкан түз камсыздоочунун чыгымдарынын ордун толтурат.

52. Түз камсыздоочунун камсыздандыруу учурун жөнгө салууга байланышкан чыгымдары өз убагында орду толтурулбаган учурда, жооптуу камсыздоочу Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында белгиленген тартипте жана өлчөмдө түз камсыздоочуга бышмана төлөйт.

53. Жооптуу камсыздоочу түз камсыздоочунун камсыздандыруу учурун жөнгө салууга байланышкан чыгымдарынын ордун толтуруудан баш тарткан учурда, же болбосо жооптуу камсыздоочу тарабынан алардын ордун толугу менен толтурулбаганда түз камсыздоочу камсыздандыруу арбитрине кайрылууга укуктуу.

Камсыздандыруучулардын ортосундагы түз жөнгө салуу боюнча талаштарды камсыздандыруу арбитри милдеттүү камсыздандыруу боюнча түз жөнгө салуу жөнүндө макулдашууда аныкталган тартипте чечет.

54. Жабырлануучунун товарларды жеткирүү же иштерди аткаруу (кызмат көрсөтүү) мөөнөттөрүн жана контракттар (келишимдер) боюнча башка милдеттенмелерди бузгандыгына байланышкан бышмананын суммасы, жол кыймылынын коопсуздугу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын адистештирилген

прямым страховщиком по своему усмотрению. Расходы, связанные с проведением прямым страховщиком дополнительных экспертиз, возмещаются ответственным страховщиком.

Прямой страховщик после сверки и внесения соответствующих сведений в автоматизированный информационный центр, организует осмотр поврежденного имущества потерпевшего и/или независимую экспертизу в течение пятнадцати рабочих дней со дня получения уведомления о страховом случае и представления поврежденного имущества. В случае согласия потерпевшего (выгодоприобретателя) и прямого страховщика с размером причиненного ущерба, проведение независимой экспертизы не является обязательным. После чего, прямой страховщик квалифицирует произошедшее событие как страховой случай и осуществляет страховую выплату в течение тридцати дней с момента представления всех необходимых документов.

47. Прямой страховщик незамедлительно, но не позднее двух рабочих дней со дня получения им извещения потерпевшего (выгодоприобретателя) и документов, подтверждающих наступление страхового случая, направляет ответственному страховщику уведомление о страховом случае на электронном и (или) бумажном носителях, в двух экземплярах, по форме согласно приложению 4 к настоящим Правилам.

48. Ответственный страховщик незамедлительно, но не позднее пяти рабочих дней со дня получения им уведомления о страховом случае, направляет полностью заполненный второй экземпляр уведомления прямому страховщику на электронном и/или бумажном носителях. Либо, при наличии оснований для отказа в возмещении расходов по прямому урегулированию, ответственный страховщик в тот же срок направляет прямому страховщику решение о полном или частичном отказе в возмещении расходов по прямому урегулированию, с указанием причин отказа.

49. Прямой страховщик в течение пяти рабочих дней со дня осуществления страховой выплаты потерпевшему (выгодоприобретателю) направляет ответственному страховщику расчет суммы страхового возмещения при прямом урегулировании страхового случая согласно приложению 5 к настоящим Правилам, с приложением документов, предусмотренных статьей 23 Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств", документов, подтверждающих расходы прямого страховщика, связанные с урегулированием страхового случая, а также копии документа, подтверждающего осуществление страховой выплаты, заверенной печатью прямого страховщика.

50. В случае, когда ответственный страховщик имеет право регрессного требования к страхователю по основаниям, предусмотренным статьей 26 Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств", прямой страховщик представляет ему все имеющиеся документы по страховому случаю.

51. Ответственный страховщик в течение десяти рабочих дней со дня получения документов по страховому случаю осуществляет возмещение расходов прямого страховщика, связанных с урегулированием страхового случая, если иное не согласовано между страховщиками.

52. При несвоевременном осуществлении возмещения расходов прямого страховщика, связанных с урегулированием страхового случая, ответственный страховщик выплачивает прямому страховщику неустойку в порядке и размерах, установленных гражданским законодательством Кыргызской Республики.

53. В случае отказа ответственного страховщика от возмещения расходов прямого страховщика, связанных с урегулированием страхового случая, либо их неполном возмещении ответственным страховщиком, прямой страховщик вправе обратиться к страховому арбитру.

Споры между страховщиками по прямому урегулированию разрешаются страховым арбитром в порядке, определяемом соглашением о прямом урегулировании по обязательному страхованию.

54. В размер страхового возмещения не включаются сумма неустойки в связи с нарушением потерпевшим сроков поставки товаров или производства работ (оказания услуг) и иных его обязательств по контрактам (договорам), денежные суммы по оплате за доставку и нахождение автотранспортных средств на специализированных штрафных стоянках уполномоченного государственного органа по безопасности

айып салынуучу токтоочу жайларына автотранспорт каражаттарынын жеткирилгендиги жана ал жайда тургандыгы үчүн төлөнгөн акчалай суммалар, ошондой эле административдик айыптын жана бузулган мүлктүн товардык паркынын төмөндөшү үчүн суммалар камсыздадыруунун ордун толтуруу өлчөмүнө кирбейт.

55. Камсыздандыруунун ордун толтуруу жабырлануучуга келтирилген чыгымдын (анык зыяндын) өлчөмүнөн ашпайт.

56. Келтирилген зыяндын ордун башка адамдар толтурган учурда, камсыздоочу милдеттүү камсыздандыруу келишими боюнча камсыздандыруунун ордун толтуруу суммасы менен башка адамдар компенсациялоочу сумманын ортосундагы айырманы гана төлөйт. Камсыздандыруучу зыяндын ордун толтуруу боюнча башка адамдар тарабынан үчүнчү жакка төлөнгөн жана ага белгилүү болгон төлөмдөр тууралуу камсыздоочуга билдирүүгө милдеттүү.

57. Келтирилген зыянды толук ордун толтуруу үчүн камсыздандыруу суммасы жетишсиз болгон учурда, оз жарандык жоопкерчилигин камсыздандырган автотранспорт каражатынын ээси милдеттүү камсыздандыруу келишиминде каралган жоопкерчилик лимити менен иш жүзүндөгү чыгымдын өлчөмүнүн ортосундагы айырманы төлөйт.

58. Мүлкүнө зыян келтирилген учурда камсыздандыруунун ордун толтурууда өз укугун пайдаланууга ниеттенген жабырлануучу камсыздандыруунун ордун толтуруу жөнүндө арыз берген күндөн тартып он жумуш күндүн ичинде бузулган мүлктү же анын калдыктарын текшерүү жана (же) көз карандысыз экспертиза өткөрүү үчүн көрсөтүүгө милдеттүү.

59. Жабырлануучу бузулган мүлктү текшерүүгө койгон күндөн тартып он жумуш күндөн ашпаган мөөнөттө камсыздоочу бузулган мүлктү текшерет жана (же) көз карандысыз экспертизаны (баалоону) уюштурат, андан кийин камсыздоочу менен жабырлануучунун ортосунда башка мөөнөт макулдашылбаса, жабырлануучунун жазуу жүзүндөгү арызы боюнча камсыздоочу текшерүүнүн жана (же) көз карандысыз экспертизанын (баалоонун) жыйынтыгы менен жабырлануучуну тааныштырууга милдеттүү.

Камсыздоочунун жумуш графигин жана бузулган мүлктү текшерүү, көз карандысыз экспертиза (баалоо) өткөрүүнүн ушул пунктта аталган мөөнөттөрүн эске алып, камсыздоочу бузулган мүлккө текшерүү жүргүзүүнүн жана (же) көз карандысыз экспертиза уюштуруунун ордун, убагын жабырлануучу менен макулдашууга, ал эми жабырлануучу бузулган мүлктү камсыздоочу менен макулдашылган мезгилде көрсөтүүгө милдеттүү.

60. Жабырлануучу камсыздоочу менен макулдашылган күндө бузулган мүлктү текшерүү жана (же) көз карандысыз экспертизаны (баалоону) өткөрүү үчүн бербеген учурда камсыздоочу бузулган мүлктү текшерүү жана (же) көз карандысыз экспертизаны (баалоону) өткөрүү үчүн жабырлануучу менен жаңы датаны макулдашат. Мында жабырлануучу бузулган мүлктү көрсөтүүнүн белгиленген мөөнөтүн сактабаган учурда, камсыздоочу камсыздандыруу төлөмү тууралуу чечим кабыл алуу мөөнөтүн узартат, ал мөөнөт жабырлануучунун бузулган мүлктү көрсөткөн датасынын жана жабырлануучу менен макулдашылган бузулган мүлктү текшерүү жана (же көз карандысыз экспертиза (баалоо) өткөрүү датасынын ортосундагы күндөн ашык эмес, бирок 20 жумуш күндөн ашпаган мөөнөткө узартылышы мүмкүн. Жабырлануучу бузулган мүлктү текшерүү жана (же) көз карандысыз экспертиза (баалоо) жүргүзүү үчүн көрсөтпөгөн учурда, камсыздоочу аталган аракеттер жабырлануучу тарабынан аткарылганга чейин камсыздандыруу төлөмү тууралуу чечим кабыл алуунун мүмкүн эместиги жөнүндө жабырлануучуга маалымдайт.

61. Эгерде автотранспорт каражатын же башка мүлктү, анын бузулуу мүнөзүнө же өзгөчөлүгүнө байланыштуу камсыздандыруучу турган жерде текшерүүгө жана (же) көз карандысыз экспертизаны (баалоону) өткөрүүгө мүмкүн болбосо (анын ичинде автотранспорт каражаты жолдо жүрүүгө мүмкүн болбогондой бузулса) бул жагдай арызда көрсөтүлөт. Мындай учурда текшерүү жана көз карандысыз экспертиза (баалоо) камсыздандыруунун ордун толтуруу жөнүндө арыз түшкөн күндөн тартып 10 жумуш күндүн ичинде бузулган мүлктүн турган жери боюнча жүргүзүлөт, ал эми бузулган автотранспорт каражаты жана башка мүлк алыскы барууга кыйын же аз калктуу жерде жайгашкан учурда - эгерде камсыздоочу менен жабырлануучунун ортосунда башка мөөнөттөр макулдашылбаса, арыз түшкөн күндөн тартып 15 жумуш күндөн ашпаган мөөнөттө каралат. Мында бузулган мүлктү анын жайгашкан жери боюнча текшерүүгө сарпталган бардык чыгымдарды

дорожного движения, а также суммы административных штрафов и за утрату товарной стоимости поврежденного имущества.

55. Страховое возмещение не может превышать размер причиненных убытков (реального ущерба) потерпевшему.

56. В тех случаях, когда причиненный ущерб возмещается также другими лицами, страховщик оплачивает только разницу между суммой страхового возмещения по договору обязательного страхования и суммой, компенсируемой другими лицами. Страхователь обязан сообщить страховщику о ставших ему известными выплатах, произведенных другими лицами в возмещение вреда третьим лицам.

57. Владелец автотранспортного средства, застраховавший свою гражданскую ответственность, при недостаточности страховой суммы для полного возмещения причиненного вреда возмещает разницу между лимитом ответственности, предусмотренным договором обязательного страхования, и фактическим размером ущерба.

58. При причинении вреда имуществу потерпевший, намеренный воспользоваться своим правом на страховое возмещение, в течение 10 рабочих дней с даты подачи заявления о страховом возмещении обязан представить поврежденное имущество или его остатки страховщику для осмотра и (или) независимой экспертизы.

59. Страховщик проводит осмотр поврежденного имущества и (или) организует независимую экспертизу (оценку) в срок не более чем 10 рабочих дней со дня представления потерпевшим поврежденного имущества для осмотра, после проведения которых по письменному заявлению потерпевшего страховщик обязан ознакомить потерпевшего с результатами осмотра и (или) независимой экспертизы (оценки), если иной срок не согласован между страховщиком и потерпевшим.

Страховщик обязан согласовать с потерпевшим время и место проведения осмотра, и (или) организацию независимой экспертизы поврежденного имущества с учетом графика работы страховщика и указанного в настоящем пункте срока проведения осмотра, независимой экспертизы (оценки) поврежденного имущества, а потерпевший в согласованное со страховщиком время обязан представить поврежденное имущество.

60. В случае непредставления потерпевшим поврежденного имущества для осмотра и (или) независимой экспертизы (оценки) в согласованную со страховщиком дату, страховщик согласовывает с потерпевшим новую дату осмотра и (или) независимой экспертизы (оценки) поврежденного имущества. При этом, в случае неисполнения потерпевшим указанного срока представления поврежденного имущества, срок принятия страховщиком решения о страховой выплате продлевается на период, не превышающий количества дней между датой представления потерпевшим поврежденного имущества и согласованной с потерпевшим датой осмотра и (или) независимой экспертизы (оценки), но не более чем на 20 рабочих дней. В случае непредставления потерпевшим поврежденного имущества для осмотра и (или) независимой экспертизы (оценки), страховщик письменно уведомляет потерпевшего о невозможности принятия решения о страховой выплате до момента совершения потерпевшим указанных действий.

61. Если характер повреждений или особенности поврежденного автотранспортного средства или иного имущества исключают его представление для осмотра и независимой экспертизы (оценки) по месту нахождения страховщика (в том числе если повреждения автотранспортного средства исключают его участие в дорожном движении), об этом указывается в заявлении. В этом случае осмотр и независимая экспертиза (оценка) проводятся по месту нахождения поврежденного имущества в срок не более чем 10 рабочих дней со дня подачи заявления о страховом возмещении, а в случае нахождения поврежденного автотранспортного средства, иного имущества в труднодоступных, отдаленных или малонаселенных местностях - в срок не более чем 15 рабочих дней со дня подачи заявления о страховой выплате, если иные сроки не согласованы между страховщиком и потерпевшим. При этом, все расходы по проведению осмотра поврежденного имущества по месту его нахождения несет страховщик.

62. Если страховщик в установленный пунктом 61 настоящих Правил срок не провел осмотр поврежденного имущества и (или) не организовал проведение независимой экспертизы (оценки), то потерпевший вправе

камсыздоочу тартат.

62. Эгерде камсыздоочу ушул Эрежелердин 61-пунктунда белгиленген мөөнөттө бузулган мүлктү текшерүүдөн өткөрбөсө жана (же) көз карандысыз экспертизаны (баалоону) уюштурбаса, анда жабырлануучу бузулган мүлктү камсыздоочунун текшерүүсүнөн өткөрбөстөн, өз алдынча экспертизага (баалоого) кайрылууга укуктуу.

Мындай учурда жабырлануучу өз алдынча уюштурган көз карандысыз экспертизанын (баалоонун) жыйынтыктары камсыздандыруучу тарабынан камсыздандыруу төлөмүнүн өлчөмүн аныктоо үчүн кабыл алынат.

63. Анын негизинде камсыздандыруу төлөмдөрү жүргүзүлүүчү көз карандысыз экспертизанын (баалоонун) наркы милдеттүү камсыздандыруу келишими боюнча камсыздоочу тарабынан ордун толтурулуучу чыгашанын курамына киргизилет. мында төлөмдүн жалпы суммасы милдеттүү камсыздандыруу боюнча белгиленген жоопкерчилик лимитинен ашпоого тийиш.

64. Автотранспорт каражаты бузулганда келтирилген зыяндын шарттарын аныктоо, автотранспорт каражатынын бузууларынын мүнөзүн жана себебин, аны оңдоонун технологиясын, методдорун, наркын, ошондой эле жол-транспорт кырсыгы болгон күнгө карата автотранспорт каражатынын чыныгы наркын белгилөө максатында көз карандысыз экспертиза (баалоо) өткөрүлөт.

65. Эгерде жабырлануучу көрсөткөн бузулган мүлктү текшерүүдө жана (же) көз карандысыз экспертиза (баалоо) өткөрүүдө камсыздандыруу учурунун түзүлгөндүгүн жана милдеттүү камсыздандыруу келишими боюнча ордун толтурулуучу чыгымдардын өлчөмүн туура белгилөөгө мүмкүн болбогон учурда, аталган шарттарды аныктоо үчүн камсыздоочу камсыздандыруу төлөмү жөнүндө жабырлануучунун арызы берилген күндөн тартып 10 жумуш күндүн ичинде жабырлануучуга колдонуу учурунда зыян келтирген автотранспорт каражатын текшерип чыгууга жана аталган автотранспорт каражатына көз карандысыз экспертизаны уюштурууну өз эсебинен төлөөгө тийиш. Жабырлануучуга колдонуу учурунда зыян келтирген автотранспорт каражатынын ээси камсыздоочунун талабы боюнча аталган автотранспорт каражатын көрсөтүүгө милдеттүү.

66. Текшерүүнүн жана (же) көз карандысыз экспертизанын жыйынтыгы жазуу жүзүндө таризделет жана ага камсыздоочу (анын өкүлү), эгерде көз карандысыз экспертиза өткөрүлсө, мындай экспертиза өткөргөн көз карандысыз эксперттик уюмдун өкүлү жана автотранспорт каражатынын ээси кол коёт.

67. Эгерде камсыздоочу тарабынан бузулган мүлк текшерилгенге жана (же) ушул Эрежелердин талабына ылайык көз карандысыз экспертизага (баалоого) чейин жүргүзүлгөн оңдоо же анын калдыктарын утилдештирүү камсыздандыруу учурун жана милдеттүү камсыздандыруу келишими боюнча орду толтурулуучу чыгашанын өлчөмүн туура аныктоого мүмкүндүк бербесе, камсыздоочу камсыздандыруу төлөмүн же анын бөлүгүн жабырлануучуга төлөөдөн баш тартат.

5-глава. Камсыздандыруунун ордун толтуруу тартиби жана шарттары

68. Камсыздандыруунун ордун толтуруу жөнүндө талап керектүү документтерди тиркөө менен, камсыздандыруучу же пайда көрүүчү тарабынан жазуу жүзүндө берилет.

69. Камсыздандыруунун ордун толтуруу жөнүндө арызга "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 23-беренесинде көрсөтүлгөн документтер тиркелет.

70. Жабырлануучунун өмүрүнө жана ден соолугуна зыян келтирилген учурда ордун толтуруу өлчөмү төмөнкүлөр катары аныкталат:

1) жабырлануучунун төлөгөн салыктары же мыйзамда каралган чегерүүлөрү менен ырасталган, эмгекке жарактуулугун жоготкондугунан улам албай калган же майып болуусунун же ден соолугуна келтирилген башка зыяндын натыйжасында азайган эмгек акысы (кирешеси);

2) эгерде аталган чыгымдар зарыл жана кечиктирилгис болуп белгиленсе, медициналык экспертизанын корутундусу же врачтын дайындоосу боюнча жабырлануучу төмөнкүдөй жардамга жана кароого муктаж болсо жана аларды акысыз алууга укугу болбосо, жабырлануучунун ден соолугуна келтирилген зыяндан келип чыккан

обратиться самостоятельно за такой экспертизой (оценкой), не представляя поврежденное имущество страховщику для осмотра.

В таком случае результаты самостоятельно организованной потерпевшим независимой экспертизы (оценки) принимаются страховщиком для определения размера страховой выплаты.

63. Стоимость независимой экспертизы (оценки), на основании которой произведена страховая выплата, включается в состав убытков, подлежащих возмещению страховщиком по договору обязательного страхования, при этом общая сумма выплат не может превышать установленных лимитов ответственности по обязательному страхованию.

64. В целях выяснения при повреждении автотранспортных средств обстоятельств причиненного вреда, установления характера повреждений автотранспортного средства и их причин, технологии, методов, стоимости его ремонта, а также действительной стоимости автотранспортного средства на дату дорожно-транспортного происшествия проводится независимая экспертиза (оценка).

65. В случае, если осмотр и (или) независимая экспертиза (оценка) представленного потерпевшим поврежденного имущества не позволяют достоверно установить наличие страхового случая и определить размер убытков, подлежащих возмещению по договору обязательного страхования, для выяснения указанных обстоятельств страховщик вправе в течение 10 рабочих дней с момента представления потерпевшим заявления о страховой выплате осмотреть автотранспортное средство, при использовании которого потерпевшему был причинен вред, и (или) за свой счет организовать и оплатить проведение независимой экспертизы в отношении этого автотранспортного средства. Владелец автотранспортного средства, при использовании которого имуществу потерпевшего был причинен вред, обязан представить это автотранспортное средство по требованию страховщика.

66. Результаты осмотра и (или) независимой экспертизы (оценки) оформляются в письменном виде и подписываются страховщиком (его представителем), представителем независимой экспертной организации, проводившей независимую экспертизу, если такая экспертиза проводилась, и владельцем автотранспортного средства.

67. Страховщик отказывает потерпевшему в страховой выплате или ее части, если ремонт поврежденного имущества или утилизация его остатков, осуществленные до осмотра страховщиком и (или) проведения независимой экспертизы (оценки) поврежденного имущества в соответствии с требованиями настоящих Правил, не позволяют достоверно установить наличие страхового случая и размер убытков, подлежащих возмещению по договору обязательного страхования.

Глава 5. Порядок и условия выплаты страхового возмещения

68. Требование о страховом возмещении к страховщику предъявляется страхователем или выгодоприобретателем в письменной форме, с приложением документов, необходимых для осуществления страхового возмещения.

69. К заявлению о страховом возмещении прилагаются документы, указанные в статье 23 Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств".

70. Размер возмещения в случае причинения вреда жизни и здоровью потерпевшего лица определяется как:

1) заработок (доход), подтвержденный оплаченными налогами или предусмотренными законодательством отчислениями, которого потерпевший лишился вследствие потери трудоспособности, или уменьшение его в результате причиненного увечья или иного вреда здоровью;

2) дополнительно понесенные потерпевшим расходы, вызванные причинением вреда здоровью, в том числе расходы на лечение (определяются на основании счетов медицинских учреждений), дополнительное питание (на основании справки медицинского учреждения о рационе дополнительного питания и справки о ценах на продукты), приобретение лекарств (по предъявленным рецептам и чекам), протезирование (счета

кошумча тарткан чыгымдары, анын ичинде дарылануга чыгымдар (медициналык мекемелердин эсептеринин негизинде) кошумча тамактануу (кошумча тамактануу рациону тууралуу медициналык мекеменин маалыматынын жана продуктулардын баасы тууралуу маалыматтын негизинде), дарыларды сатып алууга (көрсөтүлгөн рецепттер жана чектер боюнча) протездөө (медициналык мекемелердин эсептери), башка адамдын кароосу, дарылоочу жерге барууга жана келүүгө жол наркын кошкондо, санатордук-курорттук дарылануу, атайын автотранспорт каражатын сатып алуу (тиешелүү мамлекеттик медициналык-социалдык экспертиза кызмат органында көрсөтүлгөн автотранспорт каражатынын наркынын чегинде), башка кесипке даярдоо (окууга сарпталган чыгымдар тууралуу окуу жайынын эсептери) жана жогоруда айтылган чыгымдарды төлөөгө негиз болуучу башка документтер.

Жогоруда белгиленген чыгымдарды ырастоочу документтер (эсептер, чектер, квитанциялар, сатып алуу актылары жана башка финансылык документтер) Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарынын талаптарына ылайык таризделет.

71. Өзүнүн жарандык жоопкерчилигин камсыздандырган автотранспорт каражатынын ээси келтирилген зыяндын ордун толук толтурууга камсыздандыруу суммасы жетишсиз болгон учурда, милдеттүү камсыздандыруу келишиминде көрсөтүлгөн жоопкерчилик лимити менен зыяндын өлчөмүнүн ортосундагы иш жүзүндөгү айырманы төлөйт

72. Камсыздоочу камсыздандыруунун ордун толтуруу жөнүндө камсыздандыруучунун же пайда көрүүчүнүн арызын, ушул Жободо жана "Автотранспорт каражаттарынын ээлеринин жарандык-укуктук жоопкерчилигин милдеттүү/камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 23-беренесинде белгиленген кошо тиркелген документтерди алган күндөн тартып 30 календардык күндүн ичинде карайт.

73. Камсыздоочу камсыздандыруу учуру болуп эсептелген жол-транспорт кырсыгынын себебин жана шарттарын, анын кесепетин, келтирилген зыяндын мүнөзүн жана өлчөмүн, төлөнүүчү камсыздандыруу суммасынын өлчөмүн (мындан ары - камсыздандыруу учуру жөнүндө акты) фиксациялоочу камсыздандыруунун ордун толтуруу жөнүндө камсыздоочунун чечимин ырастаган документти түзүүгө жана камсыздандыруу төлөмүн жүргүзүүгө же болбосо баш тартуу себебин көрсөтүү менен, камсыздандыруу төлөмүн жүргүзүүдөн баш тартуу жөнүндө билдирүүнү жазуу жүзүндө жиберүүгө милдеттүү.

74. Камсыздоочу камсыздандыруу учурунун натыйжасында жабырлануучунун өмүрүнө келтирилген зыяндын ордун толтуруу боюнча камсыздандыруу төлөмү жөнүндө биринчи арыз алынган күндөн тартып 15 календардык күндүн ичинде башка жабырлануучудан (пайда көрүүчүдөн) камсыздандыруу төлөмү жөнүндө арыздарды кабыл алат. Жабырлануучу каза болгон учурда, зыяндын ордун толтурууга укуктуу адамдардан арыздарды кабыл алуунун көрсөтүлгөн мөөнөтү аяктагандан кийин беш календардык күндүн ичинде камсыздоочу камсыздандыруу учуру жөнүндө акты түзүүгө, анын негизинде камсыздандыруу төлөмүн жүргүзүү жөнүндө чечим кабыл алууга, камсыздандыруу төлөмүн жүргүзүүгө же болбосо баш тартуу себебин көрсөтүү менен камсыздандыруу төлөмүн толук же бир бөлүгүн төлөөдөн баш тартуу жөнүндө билдирүүнү жазуу жүзүндө жиберүүгө милдеттүү. Жабырлануучунун өмүрүнө келтирилген зыяндын ордун толтуруу боюнча камсыздандыруу төлөмү бир жолу төлөнүп берилет.

75. Камсыздоочу камсыздандыруу төлөмүн жүргүзүү мөөнөтүн сактабаган учурда, жабырлануучуга ар бир мөөнөтү өткөн күн үчүн мөөнөтү өткөрүлгөн сумманын өлчөмүнөн 0,1 пайыз бышмана (туум) төлөйт.

Камсыздандыруу төлөмүн жүргүзүү мөөнөтү сакталбаган учурда ушул пунктта каралган бышмана (туум) жабырлануучунун бышмана (туум) төлөө жөнүндө берген арызынын негизинде ага төлөнүп берилет, берилген арызда эсептешүү формасы накталай же накталай эмес), ошондой эле жабырлануучу накталай эмес эсептешүү формасын тандаган учурда бышмана (туум) төлөнүүчү банктын реквизиттери көрсөтүлөт. Мында камсыздоочу төлөө үчүн кошумча документтерди талап кылбайт.

76. Камсыздандыруу учуру жөнүндө актыдагы документтердин негизинде камсыздандыруу төлөмү эсептелет жана анын өлчөмү көрсөтүлөт. Камсыздандыруу учуру жөнүндө актынын көчүрмөсү жабырлануучунун (пайда көрүүчүнүн) жазуу жүзүндөгү талабы боюнча камсыздоочу тарабынан мындай талап алынган күндөн тартып үч жумуш күндөн (талап камсыздандыруу учуру жөнүндө акты толтурулгандан кийин алынган учурда) же

медицинских учреждений), посторонний уход, санаторно-курортное лечение, включая стоимость проезда к месту лечения и обратно, приобретение специальных автотранспортных средств (в пределах стоимости того автотранспортного средства, которое показано соответствующим органом государственной службы медико-социальной экспертизы), подготовку к другой профессии (счета учебных заведений о затратах на обучение), если установлено, что эти расходы являются необходимыми и неотложными, по заключению медицинской экспертизы или назначению врача потерпевший нуждается в этих видах помощи и ухода и не имеет права на их бесплатное получение, и другие документы, служащие основанием для оплаты вышеперечисленных расходов.

Документы, подтверждающие вышеперечисленные расходы (счета, чеки, квитанции, закупочные акты и прочие финансовые документы), должны быть оформлены в соответствии с требованиями налогового законодательства Кыргызской Республики.

71. Владелец автотранспортного средства, застраховавший свою гражданскую ответственность, при недостаточности страховой суммы для полного возмещения причиненного вреда возмещает разницу между лимитом ответственности, предусмотренным договором обязательного страхования, и фактическим размером ущерба.

72. Страховщик рассматривает заявление страхователя или выгодоприобретателя о страховом возмещении, приложенные к нему документы, предусмотренные настоящими Правилами и статьей 23 Закона Кыргызской Республики "Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев автотранспортных средств", в течение 30 календарных дней со дня их получения.

73. В течение указанного срока страховщик обязан составить документ, подтверждающий решение страховщика об осуществлении страхового возмещения, фиксирующий причины и обстоятельства дорожно-транспортного происшествия, являющегося страховым случаем, его последствия, характер и размер понесенного ущерба, размер подлежащей выплате страховой суммы (далее - акт о страховом случае), и произвести страховую выплату либо направить в письменном виде извещение об отказе в страховой выплате, с указанием причин отказа.

74. Страховщик в течение 15 календарных дней со дня принятия первого заявления о страховой выплате в части возмещения вреда, причиненного жизни потерпевшего в результате страхового случая, принимает заявления о страховой выплате от других потерпевших (выгодоприобретателей). В течение пяти календарных дней, после окончания указанного срока приема заявлений от лиц, имеющих право на возмещение вреда в случае смерти потерпевшего, страховщик обязан составить акт о страховом случае, на основании его принять решение об осуществлении страховой выплаты, осуществить страховую выплату либо направить в письменном виде извещение о полном или частичном отказе в осуществлении страховой выплаты, с указанием причин отказа. Страховая выплата в части возмещения вреда, причиненного жизни потерпевшего, осуществляется единовременно.

75. При несоблюдении срока осуществления страховой выплаты страховщик за каждый день просрочки уплачивает потерпевшему неустойку (пени) в размере 0,1 процента от размера просроченной суммы.

Предусмотренная настоящим пунктом неустойка (пени) при несоблюдении срока осуществления страховой выплаты уплачивается потерпевшему на основании поданного им заявления о выплате такой неустойки (пени), в котором указывается форма расчета (наличный или безналичный), а также банковские реквизиты, по которым такая неустойка (пени) должна быть уплачена в случае выбора потерпевшим безналичного порядка расчета. При этом, страховщик не вправе требовать дополнительных документов для уплаты.

76. В акте о страховом случае на основании имеющихся документов производится расчет страховой выплаты и указывается ее размер. Копия акта о страховом случае передается страховщиком потерпевшему (выгодоприобретателю) по его письменному требованию, не позднее трех рабочих дней с даты получения страховщиком такого требования (при получении требования после составления акта о страховом случае) или не позднее трех рабочих дней с даты составления акта о страховом случае (при получении требования до составления акта о страховом случае).

камсыздандыруу учуру жөнүндө актыны түзгөн күндөн тартып уч жумуш күндөн кечиктирбей (талап камсыздандыруу учуру жөнүндө акты толтурганга чейин алынган учурда) берилет.

77. Жабырлануучу орду толтурулуучу сумманын өлчөмү толугу менен аныкталганга чейин аталган зыяндын иш жүзүндө аныкталган бөлүгүнө шайкеш келген камсыздандыруу төлөмүнүн бөлүгүн төлөп берүүнү талап кылууга укуктуу. Камсыздоочу бул учурда аталган зыяндын иш жүзүндө аныкталган бөлүгүнө шайкеш келген камсыздандыруу төлөмүнүн бөлүгүн төлөп берүүгө укуктуу.

78. Камсыздоочу менен жабырлануучунун ортосунда милдеттүү камсыздандыруу келишими боюнча орду толтурулуучу зыяндын өлчөмү жөнүндө пикир келишпестиктер келип чыккан учурда, камсыздоочу баары бир камсыздандыруу төлөмүнүн талаш жаратпаган бөлүгүн төлөп берүүгө милдеттүү.

79. Эгерде камсыздандыруу төлөмү, камсыздандыруу төлөмүн төлөөдөн баш тартуу же анын өлчөмүнүн өзгөрүшү жазык же жарандык же болбосо административдик укук бузуу жөнүндө иштин жыйынтыгына байланыштуу болсо, камсыздандыруу төлөмүн же анын бөлүгүн төлөп берүү мөөнөтү аталган өндүрүш аяктаганга жана соттун чечими күчүнө киргенге жана аталган иштин жыйынтыгы тууралуу камсыздоочу тиешелүү жазуу жүзүндөгү билдирүүнү алганга чейин узартылышы мүмкүн.

80. Камсыздандыруу төлөмүнүн суммасын накталай акча менен төлөө же накталай эмес түрдө которуу аркылуу зыяндын ордун толтурулат.

6-глава. Милдеттүү камсыздандыруу боюнча талаштарды чечүү тартиби

81. Камсыздоочуга доо берилгенге чейин милдеттүү камсыздандыруу келишиминдеги камсыздоочунун өз милдеттерин аткарбагандыгына же талаптагыдай аткарбагандыгына, камсыздоочу тарабынан төлөнгөн камсыздандыруу өлчөмүнө жабырлануучунун макул эместигине байланыштуу жабырлануучу (пайда көрүүчү) менен камсыздоочунун ортосунда пикир келишпестиктер болгон учурда, жабырлануучу (пайда көрүүчү) камсыздандыруу арбитрине камсыздандыруу төлөмү жөнүндө жазуу жүзүндөгү арызын берет.

82. Камсыздандыруу арбитри жабырлануучудан (пайда көрүүчүдөн) же акыркы жабырлануучудан (пайда көрүүчүдөн) арыз алынган күндөн тартып 30 жумуш күндүн ичинде арызды карайт. Аталган мөөнөттүн ичинде камсыздандыруу арбитри жабырлануучунун (пайда көрүүчүнүн) арызын канааттандыруу жөнүндө чечим кабыл алууга же болбосо арызды канааттандыруудан жүйөлүү баш тартуу чечимин жиберүүгө милдеттүү.

83. Арызда төмөнкүлөр камтылат:

- камсыздандыруунун ордун толтуруу талабы коюлган камсыздоочунун аталышы;

- жабырлануучунун (пайда көрүүчүнүн) толук аталышы, жайгашкан жеринин дареги/фамилиясы, аты, атасынын аты (бар болсо), жашаган жери же почталык дареги;

- камсыздоочуга коюлган талаптар, анда Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын жоболоруна шилтемелер менен арыз берүүгө негиз болгон шарттар баяндалат;

- мүлк талабынын өлчөмү;

- жабырлануучунун (пайда көрүүчүнүн) банктык реквизиттери же камсыздоочунун кассадан акча каражатын алуусуна көрсөтмө;

- арыздын берилген датасы;

- арызга кол койгон кызмат адамынын (доо юридикалык жактан берилген учурда) фамилиясы, аты, атасынын аты (бар болсо), анын колу.

84. Камсыздандыруу арбитри арызды алган күндөн эки жумуш күндөн кечиктирбей, арыздын көчүрмөсүнүн бир нускасын арызга ылайык талап коюлган камсыздоочуга жиберет.

Документтерди ыкчам алмашуу максатында камсыздандыруу арбитри түп нускасын тапшырык кат аркылуу жөнөтүү менен бирге эле, документтерди факсимилдүү байланыш же электрондук почта аркылуу жөнөтүүгө укуктуу.

85. Талап коюлган камсыздоочу арыздын көчүрмөсүн алган күндөн тартып беш жумуш күндүн ичинде камсыздандыруу арбитрине жазуу жүзүндөгү түшүндүрүүсүн, комментарийлерин жана (же) талапка карата

77. Потерпевший вправе потребовать у страховщика произвести часть страховой выплаты, соответствующую фактически определенной части указанного вреда, до полного определения размера подлежащего возмещению вреда. Страховщик в этом случае вправе осуществить часть страховой выплаты, соответствующую фактически определенной части указанного вреда.

78. В случае возникновения разногласий между страховщиком и потерпевшим относительно размера вреда, подлежащего возмещению по договору обязательного страхования, страховщик в любом случае обязан произвести страховую выплату в неоспариваемой им части.

79. Если страховая выплата, отказ в страховой выплате или изменение ее размера зависят от результатов производства по уголовному или гражданскому делу либо делу об административном правонарушении, срок осуществления страховой выплаты или ее части продлевается до окончания указанного производства и вступления в силу решения суда и получения страховщиком соответствующего письменного уведомления о результатах рассмотрения данного дела.

80. Возмещение вреда производится путем выдачи суммы страховой выплаты наличными деньгами или перечисления ее в безналичном порядке.

Глава 6. Порядок разрешения споров по обязательному страхованию

81. При наличии разногласий между потерпевшим (выгодоприобретателем) и страховщиком относительно исполнения последним своих обязательств по договору обязательного страхования до предъявления к страховщику иска, вытекающего из неисполнения или ненадлежащего исполнения им обязательств по договору обязательного страхования, несогласия потерпевшего с размером осуществленной страховщиком страховой выплаты, потерпевший (выгодоприобретатель) направляет письменное заявление о страховой выплате страховому арбитру.

82. Страховой арбитр рассматривает заявление в течение 30 рабочих дней со дня получения заявления от потерпевшего (выгодоприобретателя) или последнего потерпевшего (выгодоприобретателя). В течение указанного срока страховой арбитр обязан принять решение об удовлетворении заявления потерпевшего (выгодоприобретателя) либо направить мотивированный отказ в удовлетворении заявления.

83. Заявление должно содержать:

- наименование страховщика, которому предъявляется требование о страховом возмещении;

- полное наименование, адрес места нахождения фамилию, имя, отчество (при наличии), место жительства или почтовый адрес потерпевшего (выгодоприобретателя);

- требования к страховщику, с описанием обстоятельств, послуживших основанием для подачи заявления, со ссылками на положения нормативных правовых актов Кыргызской Республики;

- размер имущественного требования;

- банковские реквизиты потерпевшего (выгодоприобретателя) или указание на получение денежных средств в кассе страховщика;

- дату подачи заявления;

- фамилию, имя, отчество (при наличии), должность (в случае направления претензии юридическим лицом) лица, подписавшего заявление, его подпись.

84. Страховой арбитр, не позднее двух рабочих дней после получения заявления, направляет один экземпляр копии заявления страховщику, которому согласно заявлению предъявлено требование.

Для оперативного обмена документами страховой арбитр вправе направлять документы через факсимильную связь или электронную почту, с одновременным направлением оригинала заказным письмом.

85. Страховщик, которому предъявлено требование, обязан в течение пяти рабочих дней после получения копии заявления представить страховому арбитру письменные разъяснения, комментарии и (или) возражения относительно требования, а также требуемые страховым арбитром прочие документы и

каршы пикирин, ошондой эле камсыздандыруу арбитри талап кылган башка документтерди жана маалыматтарды, анын ичинде аталган арыз боюнча колунда болгон бардык материалдарды берүүгө милдеттүү.

Камсыздоочу документтерди берүүнүн белгиленген мөөнөттөрүн сактабаган учурда, камсыздандыруу арбитри жабырлануучунун (пайда көрүүчүнүн) арызын канааттандыруу жөнүндө жана камсыздандыруунун ордун толтуруу боюнча арызда көрсөтүлгөн өлчөмүн төлөө чечимин чыгарат.

86. Жабырлануучу (пайда көрүүчү) макул болгон камсыздандыруу арбитринин чечими камсыздоочу тарабынан аткарылууга милдеттүү болуп эсептелет.

87. Камсыздандыруу арбитринин чечими менен макул болбогон учурда жабырлануучу (пайда көрүүчү) Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарына ылайык сотко кайрылууга укуктуу.

сведения, включая все имеющиеся у него материалы по данному заявлению.

В случае несоблюдения страховщиком установленных сроков представления документов, страховой арбитр выносит решение об удовлетворении заявления потерпевшего (выгодоприобретателя) и выплате страхового возмещения в размере, указанном в заявлении.

86. Решение страхового арбитра, с которым согласился потерпевший (выгодоприобретатель), является обязательным для исполнения страховщиком.

87. В случае несогласия с решением страхового арбитра, потерпевший (выгодоприобретатель) вправе обратиться в суд в соответствии с гражданским законодательством Кыргызской Республики.